

เนื้อหา

เนื้อหาเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งสำหรับการพูดต่อที่ชุมนุมชนในแต่ละครั้ง การพูดจะประสบความสำเร็จบรรลุประโยชน์หรือไม่ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของการพูดเป็นสิ่งสำคัญ ฉะนั้น ก่อนการพูดทุกครั้ง ผู้พูดควรกำหนดเป้าหมายของการพูดให้เด่นชัด แล้วพยายามเลือกสรรวัตถุดิบซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธและมีน้ำหนักในการสนับสนุนเป้าหมายของการพูดนำมาเรียบเรียงเป็นเนื้อหาของการพูดในครั้งนั้น ๆ

เนื้อหาของการพูดมักประกอบด้วยอะไรบ้าง

1. **ความเห็น** ผู้พูดที่ดีควรต้องมีความเห็นเป็นของตนเอง ความเห็นที่จะบอกได้ว่าเรื่องนั้นเรื่องนี้ควรจะเป็นอย่างไรกันแน่ ความเห็นที่จะบอกว่าอะไรถูกอะไรผิด หรือความเห็นที่จะบอกว่าอะไรดีกว่าหรือเร็วกว่า เป็นต้น ความเห็นจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องผ่านการใคร่ครวญขบคิดมาแล้วเป็นอย่างดี นำข้อมูลทุกประการมาประมวลเข้าด้วยกัน นี่ถึงเหตุผลจนเกิดเป็นความเห็นของตนเองขึ้น เพราะฉะนั้น ผู้พูดที่ดีทุกคนจะต้องมีความเชื่อมั่นตนเองในการแสดงความคิดเห็น กล้าที่จะวิเคราะห์วินิจฉัยได้ตรงต่อหาข้อยุติของเรื่องราวต่าง ๆ ความเห็นของคน ๆ หนึ่ง จะเหมือนหรือไม่เหมือนกับความเห็นของคนอื่น ๆ ก็ได้ แต่จะต้องเป็นความเห็นที่ตนเองมีความเชื่อมั่นว่าถูกต้อง

2. **คำอธิบาย** ได้แก่ การชี้แจงความเป็นไปของเรื่องราวซึ่งไม่เกี่ยวกับความเห็นของผู้พูด ผู้พูดอยู่ในฐานะของผู้บอกเล่าเท่านั้น คำอธิบายที่ดีควรมีการเตรียมล่วงหน้าให้รัดกุมพอสมควรผู้ฟังจึงจะสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยเสียเวลาในการพูดน้อยที่สุด ทั้งนี้ยกเว้นผู้พูดที่มีประสบการณ์หรือคุ้นเคยกับการอธิบายในเรื่องนั้นอยู่แล้ว

3. **เหตุผล** ล้ำพียงความเห็นหรือคำอธิบายของผู้พูดเพียงอย่างเดียวย่อมไม่สามารถทำให้ผู้ฟังเชื่อถือและคล้อยตามได้ จำเป็นจะต้องมีเหตุผลสนับสนุนอยู่ด้วย และเหตุผลนั้นจะต้องเป็นเหตุผลที่ฟังขึ้น สามารถเข้าใจได้ง่ายในทันที ผู้ฟังไม่จำเป็นต้องย้อนกลับมาทบทวนแล้วทบทวนอีก

4. **ข้อเท็จจริงและตัวอย่าง** เป็นหลักที่ยอมรับอยู่ทั่วไปว่าการเอาข้อเท็จจริงหรือตัวอย่าง ยกเข้ามาประกอบการพูด จะทำให้การพูดเป็นจริงเป็นจังและมีรสชาติมากขึ้น ผู้ฟังสามารถมองเห็นภาพพจน์ของเรื่องราวได้อย่างชัดเจน

จะสังเกตได้ว่า ผู้พูดที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่มักจะต้องเป็นผู้ที่รอบรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ รอบด้าน สามารถหยิบยกเรื่องที่แปลกใหม่และน่าสนใจมาเล่าให้ผู้ฟัง ๆ เพื่อสนับสนุนเรื่องที่น่ามาพูด ยกตัวอย่างเช่น การเทศน์หรือการแสดงธรรมของพระภิกษุ พระที่เทศน์โดยหยิบยกเอาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใกล้ตัวของอุบาสกอุบาสิกามาเป็นตัวอย่าง เป็นอุทาหรณ์ มักจะประสบความสำเร็จมากกว่าพระที่เทศน์ตามพระคัมภีร์ หรือพระไตรปิฎกล้วน ๆ ซึ่งเป็นแต่เพียงการยกพระธรรมคำสั่งสอน ข้อบุญข้อบาปมาบอกกล่าวให้ฟังกัน ขาดรสชาติ ขาดความแปลกใหม่ ทำให้อุบาสกอุบาสิกาที่เป็นผู้ฟังขาดความกระตือรือร้นสนใจฟัง

ข้อเท็จจริงที่ถือเป็นตัวอย่างนั้น นอกจากจะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นยังเลยรวมไปถึงสถิติ ข้อมูล ตัวเลขต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับ อันอาจจะช่วยสนับสนุนให้เหตุผลของผู้พูดฟังหนักแน่นยิ่งขึ้นด้วย

5. **คำอ้างอิง** การพาดพิงไปถึงคำพูดหรือความเห็นของบุคคลสำคัญ ซึ่งผู้พูดเห็นว่าเป็นบุคคลที่ผู้ฟังยอมรับ หรือมีแนวโน้มว่าจะยอมรับ จะมีส่วนช่วยในการเพิ่มน้ำหนักให้กับ การพูด เช่น คำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาต่าง ๆ คำพูดของนักปราชญ์ หรือคำพังเพยสุภาษิต เป็นต้น อย่างไรก็ตาม คำอ้างอิงในการพูดแต่ละครั้งไม่ควรมีมากมายจนพรวดหรือ หรือไปบดบังความสำคัญของเนื้อหาส่วนอื่น ๆ เสียสิ้น ทั้งยังจะต้องมีการตรวจสอบมิให้ข้อความซึ่งนำมาอ้างอิงผิดพลาดจนฟังแสดงหุเป็นอันขาด

แหล่งของวัตถุดิบ

อังคาร กัลยาณพงศ์ กวีเอกคนหนึ่งในยุคปัจจุบัน ได้เคยกล่าวไว้ในสมาคมฝึกการพูดแห่งประเทศไทยว่า “คนเราทุกคนมีธนาคารอยู่ในตัวเอง สำหรับเก็บรักษาสິงซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสติปัญญา สามารถเบิกเอาออกมาใช้เมื่อไรก็ได้ ก็ครั้งก็ได้ ไม่มีวันสูญสิ้น เพราะฉะนั้น เมื่อมีโอกาสได้ไปพบเห็นในสิ่งทีพิจารณาแล้วว่ามีคุณค่า ก็ควรเก็บรักษาเอาไว้ในธนาคารของตัวเองอย่าปล่อยให้ผ่านเลยไป”

ในการพูดแต่ละครั้ง ปกติเราจะได้วัตถุดิบมาจากที่ใดบ้าง

1. **จากการศึกษา** เริ่มตั้งแต่การศึกษาในวัยเด็กขึ้นมาทีเดียว ความรู้ที่ร่ำเรียนมา สามารถเป็นวัตถุดิบได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่าการพูดในครั้งนั้นเป็นการพูดในเรื่องอะไร และพูดกับ

ใคร อย่างไรก็ตาม การศึกษามีได้จบสิ้นแต่ในชั้นเรียน ผู้ซึ่งมีความศรัทธาต่อการเป็นผู้พูดที่ดี จำเป็นจะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ คนที่มีวุฒิการศึกษาไม่สูง แต่เป็นผู้ใฝ่ใจในการหาความรู้ ก็อาจจะเป็นผู้พูดที่ดีพร้อมมูลไปด้วยวัดดูดีได้เช่นกัน

2. จากประสบการณ์ ประสบการณ์ของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน การนำเอาประสบการณ์มาเป็นวัตถุดิบของการพูดจึงมักทำให้การพูดฟังน่าสนใจ เพราะประสบการณ์ที่นำมา กล่าวอ้างอิงถึงเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับผู้ฟัง จะสังเกตเห็นได้ว่า ผู้ฟังจะพอใจฟังการพูดของผู้พูดที่มีประสบการณ์ในชีวิตหรือหน้าที่การงานมาก ๆ มากกว่าการพูดของผู้พูดที่เป็นนักวิชาการ ทรงภูมิความรู้ทว่าขาดประสบการณ์

3. จากการอ่านพบ การอ่านเป็นประโยชน์เสมอสำหรับทุก ๆ คน ไม่ว่าจะคนผู้ที่มีความปรารถนาจะเป็นผู้พูดที่ดีหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือ สารคดี นิยาย หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนวัตถุดิบสำหรับเราทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันเป็นประจำ จะทำให้ผู้พูดเป็นคนที่กำลังทันโลกอยู่เสมอ มีข้อมูลที่ทันสมัยในการพูดทุก ๆ ครั้ง

4. จากการฟัง ไม่ว่าจะเป็นการฟังวิทยุ การฟังการพูดการบรรยายของผู้รู้ หรือการฟังในวงสนทนา ล้วนแล้วแต่มีส่วนในการเพิ่มพูนวัตถุดิบให้กับผู้พูดเป็นอย่างมาก เกร็ดความรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะนำมาประกอบกับการพูด นอกจากจะได้จากประสบการณ์และการอ่านแล้ว ยังได้มาจากการฟังมากที่สุด

5. จากการดู ดูโทรทัศน์ ดูการสาธิต ดูการกระทำที่เกิดขึ้นจริง ๆ หรือแม้แต่การดูภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์ ในบางครั้งก็อาจจะมีเรื่องราวบางอย่างที่ควรค่าแก่การจดจำและเก็บจำเอามาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพูด

6. จากการค้นคว้าก่อนการพูด เมื่อรู้แล้วว่าต้องพูดในเรื่องอะไร ควรอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องพยายามค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องพูดให้มากที่สุดเท่าที่จำเป็นและมีความแม่นยำ การค้นคว้าอาจจะทำให้ผู้พูดได้พบกับวัตถุดิบใหม่ ๆ หรือความรู้ใหม่ ๆ ให้กับการพูด

ในการพูดแต่ละครั้ง ผู้พูดจะต้องพยายามใคร่ครวญขุดคุ้ยเอาวัตถุดิบที่ตนมีอยู่แล้วขึ้นมา รวมกับวัตถุดิบที่ค้นคว้าตรวจสอบขึ้นใหม่เสียก่อน จะทำให้สามารถกำหนดแนวความคิดของตนเองในการพูดถึงเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างรอบคอบ แน่ชัด แล้วจึงเลือกสรรเอาแต่วัตถุดิบที่สำคัญ มีน้ำหนักมาเรียบเรียงเป็นเนื้อหาแท้ ๆ ของการพูด

ดร. ชาร์ลด์ เรนฮอลล์ บราวน์ คณบดีของมหาวิทยาลัยเยล ได้เคยกล่าวไว้ว่า “จงใคร่ครวญถึงใจความและเรื่องที่ท่านจะนำมาพูด ใคร่ครวญและทบทวนในสิ่งดังกล่าวตราบจนมันสุกงอมและเกิดผล สิ่งที่ท่านจะได้รับก็คือความคิดที่ดีงาม ซึ่งเจริญเติบโตขึ้นมาอย่างรวดเร็ว”

การเลือกสรรวัตถุดิบก่อนนำมาเรียบเรียงเป็นเนื้อหาแท้ ๆ ของการพูด มีข้อแนะนำประกอบการพิจารณาดังต่อไปนี้

- เลือกเรื่องที่มีอารมณ์อยากจะทำ
- เลือกเรื่องที่รู้จักจริงและแม่นยำ
- เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับบุคลิกและอุปนิสัยของผู้พูด
- เลือกเรื่องให้เหมาะกับผู้ฟัง
- เลือกเรื่องให้เหมาะกับเวลา และโอกาส สิ่งแวดล้อม
- เลือกเรื่องที่สนับสนุนเป้าหมายของการพูด
- เลือกเรื่องที่แปลกใหม่ต่อการรับรู้ของผู้ฟัง

การตั้งชื่อเรื่อง

ชื่อเรื่องสำหรับการพูดต่อที่ชุมนุมชนในแต่ละครั้งอาจตั้งได้หลายแบบหลายวิธี อาจตั้งเป็นคำถาม ตั้งเป็นประโยคหรือวลีเสนาะหู ใช้คำคมสุภาษิต หรือบทกวีของบางท่าน หรือแม้แต่ตั้งเป็นคำหรือความธรรมดา

หลักสำคัญในการตั้งชื่อเรื่องมีอยู่ว่า ชื่อเรื่องต้องสามารถทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกสะดุดใจ สนใจที่จะฟัง โดยพอจะรู้ว่าผู้พูดจะพูดในเรื่องที่เกี่ยวกับอะไร